

Les 4 Wat heb ik nodig van anderen?

Er blijven altijd situaties die lastig blijven. Ook als je veel oplossingen en trucjes hebt voor je beperking. Hiervoor heb je anderen nodig. Maar wie en wat heb je dan nodig? Daar gaan we in deze les naar op zoek.

Er zijn drie soorten ondersteuning.

1. **Aanpassingen en voorzieningen (aanvragen bij het mbo)**
2. **Eigen hulpmiddelen**
3. **Eigen ondersteuningsvraag: aangeven wat je nodig hebt in je opleiding of stage**

Hieronder wordt uitgelegd wat deze ondersteuning betekent, wie dat moet regelen en worden er voorbeelden gegeven.

1. Aanpassingen en voorzieningen

Met een beperking heb je recht op aanpassingen tijdens de lessen en tijdens de toetsen. Je moet deze aanvragen op het mbo. Het zijn aanpassingen die je krijgt omdat je een beperking hebt. Denk aan extra tijd bij toetsen of ondertiteling bij filmfragmenten. De ambulante begeleider, trajectbegeleider, of iemand van passend onderwijs kan je helpen om deze aanpassingen te regelen.

Op de volgende bladzijde vind je nog meer voorbeelden.

Als je een arrangement van VierTaal hebt, heb je recht op deze aanpassingen:

- Verlenging van de toets- of examentijd met 30 minuten, voor die onderdelen waar taal of tekst een rol speelt. Dit geldt ook voor digitaal afgenomen examens.
- Bij de toetsen en examens is een gebarentolk of schrijftolk (aanvinken wat van toepassing is) aanwezig voor instructie vooraf en/of de communicatie tijdens het examen (aanduidingen, aanwijzingen etc.).
- Gebruik soloapparatuur is toegestaan.
- Kijk- en luisterfragmenten zijn voorzien van ondertiteling.
- Gebruik maken van visuele ondersteuning bij algemene instructie rondom de gang van zaken tijdens het examen.
- Duidelijk de context aangeven tijdens de algemene instructie rondom de gang van zaken tijdens het examen.

Bij een auditieve beperking:

- De gebarentolk / schrijftolk functioneert als woordenboek, woorden mogen verduidelijkt worden maar er mogen vanzelfsprekend geen oplossingsrichtingen gegeven worden.
- De gebarentolk / schrijftolk of chatfunctie wordt ingezet bij luister- en spreekvaardigheid.

Bij een taalontwikkelingsstoornis (TOS):

- Toestaan van gebruik van koptelefoon.
- Audio of Spraakondersteuning
- Inoefenen examenafname

Opdracht 1

Kijk hieronder naar de lijst met mogelijke aanpassingen in het mbo.
Kruis aan welke voorzieningen jij zou moeten gebruiken om goed de les te kunnen volgen.

Voorzieningen mbo

	Extra tijd om een toets te maken
	Eigen toetsruimte
	Andere toetsvorm dan schriftelijk of mondeling
	Spellingscontrole mag aan
	Extra tijd om een tekst te lezen
	Minder vakken per periode/ verschoven deadlines/tussentijdse deadlines
	Training in studievaardigheden, samenwerken of communicatie
	Studiemaatje of buddy
	Verkorte stage of duo-stage
	Alternatieve opdracht bij werkstukken
	Begeleiding bij groepswork
	Vaste en kleine werkgroep
	Microfoon gebruiken
	Akoestiek in lokalen
	Ondertiteling filmfragmenten
	Presentaties van college vooraf verstrekken

2. Eigen hulpmiddelen

Naast de aanpassingen die het mbo voor je regelt, zul je ook zelf dingen moeten regelen die je kunnen helpen. Dit zijn je hulpmiddelen. Je zult zelf ervoor moeten zorgen dat je deze hulpmiddelen bij je hebt. Jij bent dus hiervoor verantwoordelijk. Je kunt wel altijd anderen vragen of ze je hierbij willen helpen. Een ambulante begeleider kan je hier ook bij helpen.

Opdracht 2

Kruis aan welke hulpmiddelen jij nodig hebt.

Lijst met aanpassingen die je zelf moet organiseren	
	Schrijftolk
	Gebarentolk
	Hoorapparatuur: hoorapparaten, CI
	Solo-apparatuur/ Rogerpen
	Hulpkaart of stappenplan voor studie-activiteiten (denk aan lezen/spreken/luisteren/schrijven)
	Gebruik van laptop
	Dictafoon of memorecorder voor aantekeningen
	Smartpen
	Voorleessoftware, zoals Clareo
	Studieboeken als luisterboeken
	Regelmatige begeleiding studentendecaan
	Regelmatige begeleiding studieloopbaanbegeleider
	Spellingscontrole aan
	Maatje die werkstukken kan controleren op zinsbouw en spelling
	Gebruik maken van een woordenboek.

3. Eigen ondersteuningsvraag: aangeven wat je nodig hebt in je opleiding of stage

Tot slot is er nog je eigen vraag om ondersteuning als je contact hebt met andere mensen, zoals docenten, klasgenoten of je mentor. Het kan heel lastig zijn om aan te geven wat jij prettig vindt of waar jij behoefte aan hebt om beter de les te kunnen volgen. Bedenk dat anderen het alleen maar fijn vinden als ze jou een beetje kunnen helpen.

► Opdracht 3

Je ziet hieronder allemaal voorbeeldzinnen die je kunt gebruiken om te zeggen tegen docenten, studiegenoten of andere mensen waar jij mee te maken krijgt op het mbo.

Kruis aan welke zinnen jij gaat onthouden wil gaan gebruiken op het mbo. Je mag ook zelf punten bedenken die je nodig hebt. Op de volgende bladzijde vind je zo'n overzicht voor TOS.

Ondersteuningsvragen bij slechthorendheid

Ik vind het fijn als je rustig spreekt.	Het is niet handig om op het bord te schrijven en tegelijk te praten.	Ik zou graag willen dat je belangrijke dingen herhaalt.	In drukke ruimtes kan ik moeilijker spraakverstaan.
Het duurt vaak een tijdje voor ik weet wat ik heb gemist, omdat ik er eerst zelf een verhaal van probeer te maken.	Ik heb de ramen graag dicht, ruis zoals open ramen zorgen ervoor dat ik het niet meer kan volgen.	Het maken van sociale contacten is best lastig. Kun je me een keer meenemen naar een activiteit?	Bij groeps gesprekken mis ik informatie, omdat ik moet zoeken wie wat zegt. Kunnen jullie je hand opsteken als je gaat praten?
Kun je de grap herhalen? Doordat het snel gaat, mis ik ze vaak.	Kunnen jullie om de beurt spreken, anders kan ik het niet meer volgen.	Video's kan ik niet volgen als er geen ondertiteling is.	Dingen die nog even snel gezegd worden aan het eind van de les, mis ik.
Een groepsapp is ideaal, want zo ben ik ook op de hoogte.	Een maatje in de klas kan mij helpen.	Het is fijn als je belangrijke dingen opschrijft op het bord of op papier.	Ik vind het fijn als je me aankijkt tijdens het spreken, dan kan ik lippen lezen.
Ik gebruik solo, kun je de zender?	Mag het licht aan in de klas?	Kun je de microfoon gebruiken?	Graag geen hand voor de mond.
----- -----	----- -----	----- -----	----- -----

Ondersteuningsvragen bij TOS

Het helpt mij meer als je iets voordoeft dan dat ik het op papier moet lezen. Graag in kleine stappen.	Ik heb tijd nodig om mijn gedachten onder woorden te brengen. Heb je even?	Visueel ondersteunen van de informatie helpt mij. Plaatjes zijn welkom!	Spelling is erg lastig voor mij. Zou je dat voor me willen controleren?
Ik durf mijn mening niet goed te geven. Kun je me op weg helpen?	Kun je het herhalen? Het helpt me als ik twee keer iets hoor.	Ik vind het fijn als er verduidelijkingsvragen worden gesteld.	Ik vind het lastig om initiatieven te nemen. Kun jij beginnen?
Ik laat liever iets op me afkomen, dan dat ik het vraag. Wil jij me helpen zodat ik niet vastloop?	Doordat ik niet altijd uit mijn woorden kom, kan ik gefrustreerd raken. Sorry daarvoor.	Ik heb mijn gesprekspartner nodig om mijn verhaal te stroomlijnen.	Het schrijven van een werkstuk is een crime, ik weet niet goed hoe ik een tekst moet opbouwen. Ik heb extra tijd nodig.
Kun je mij van te voren informeren waar het college over zal gaan? Dan kan ik mij voorbereiden.	Mijn zinnen kloppen soms niet. Maar probeer naar de inhoud te luisteren.	Kun je nieuwe woorden of jargon opschrijven? Dan kan ik ze thuis nog even opzoeken.	Ik kan niet altijd goed op woorden komen. Neem de tijd om naar me te luisteren.
Ik heb moeite om informatie tussen de regels door te begrijpen. Gebruik concrete taal en liever geen uitdrukkingen.	Kun je langzamer spreken? Ik kan niet altijd meedoen met groepsgesprekken door de hoge snelheid van het gesprek.	Ik vind het eng om voor een groep te spreken. Mag ik 1-op-1 presenteren? Of een verslag schrijven of video maken?	Ik kan mijn aandacht moeilijk langere tijd op verbale boodschappen richten. Kun je het kort houden?
Mag ik voor het college de hand-out?	----- -----	----- -----	----- -----

Opdracht 4

Maak een overzicht welke voorzieningen en welke hulpmiddelen jij per situatie op het mbo straks wilt gebruiken. Bekijk de antwoorden die je bij opdracht 1 en 2 hebt gemaakt. Vul de tabel daarna in.

	Dit gebruik ik op de middelbare school	Dit wil ik gebruiken op het mbo
Docent volgen bij uitleg		
Toetsen schriftelijk		
Computergebruik		
Bestuderen van lesmateriaal		
Werkstukken schrijven		
Samenwerken		
Stage		
Informatievoorziening		
Belastbaarheid		
Studieactiviteiten buiten lestijd		